

Utbildningsdepartementet

Skolenheten

Ämnesråd

Maria Caryll

Telefon 08-405 34 01

Mobil 070-257 90 04

Telefax 08-405 19 09

E-post maria.caryll@education.ministry.se

STOCKHOLMS STAD	
Kommunstyrelsen	
KF/KS Kansli	
Ink.	2008 -02- 15
Dnr:	822-465/2008
Till:	RIK

Remiss – En ny betygsskala

Departementspromemorian En ny betygsskala (Ds 2008:13) remitteras härmed.

Remissinstanser:

1. Riksdagens ombudsmän
2. Kammarrätten i Stockholm
3. Länsrätten i Stockholms län
4. Migrationsverket
5. Socialstyrelsen
6. Statens folkhälsoinstitut
7. Statens institutionsstyrelse
8. Barnombudsmannen
9. Ekonomistyrningsverket
10. Statskontoret
11. Verket för förvaltningsutveckling
12. Statens skolverk
13. Myndigheten för skolutveckling
14. Nationellt centrum för flexibelt lärande
15. Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning
16. Specialpedagogiska institutet
17. Skolväsendets överklagandenämnd
18. Specialskolemyndigheten
19. Sameskolstyrelsen
20. Internationella programkontoret för utbildningsområdet
21. Högskoleverket
22. Verket för högskoleservice
23. Ungdomsstyrelsen
24. Uppsala universitet
25. Lunds universitet

26. Göteborgs universitet
27. Umeå universitet
28. Linköpings universitet
29. Karlstads universitet
30. Örebro universitet
31. Mittuniversitetet
32. Högskolan i Dalarna
33. Högskolan i Gävle
34. Högskolan i Halmstad
35. Högskolan i Kalmar
36. Mälardalens högskola
37. Lärarhögskolan i Stockholm
38. Jämställdhetsombudsmannen
39. Handikappombudsmannen
40. Arbetsmarknadsstyrelsen
41. Arbetsmiljöverket
42. Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering
43. Arvidsjaurs kommun
44. Emmaboda kommun
45. Filipstads kommun
46. Gotlands kommun
47. Göteborgs kommun
48. Halmstads kommun
49. Järfälla kommun
50. Karlshamns kommun
51. Katrineholms kommun
52. Kumla kommun
53. Malmö kommun
54. Mora kommun
55. Mullsjö kommun
56. Mölndals kommun
57. Norrköpings kommun
58. Ockelbo kommun
59. Perstorps kommun
60. Skinnskattebergs kommun
61. Stockholms kommun
62. Strömsunds kommun
63. Tingsryds kommun
64. Uppsala kommun
65. Vännäs kommun
66. Ånge kommun
67. Landstinget i Stockholms län
68. Kommunförbundet Skåne
69. Kommunförbundet Västerbotten
70. BRIS – Barnens Rätt i Samhället
71. Friskolornas Riksförbund
72. Föreningen för vuxnas lärande
73. Företagarnas Riksorganisation

74. Föräldraalliansen Sverige
75. Handikappförbundens samarbetsorgan
76. Landsorganisationen i Sverige
77. Lärarförbundet
78. Lärarnas Riksförbund
79. Riksförbundet för formell vuxenutbildning
80. Riksförbundet Hem och Skola
81. Riksföreningen Särvuxpedagogerna
82. Rädda Barnen
83. Svenska Dyslexiföreningen
84. Sveriges elevråd
85. Sveriges Elevråds Centralorganisation
86. Sveriges Kommuner och Landsting
87. Svenska Kommunalarbetsareförbundet
88. Svenskt Näringsliv
89. Sveriges Akademikers Centralorganisation
90. Sveriges förenade studentkårer
91. Sveriges Skolledarförbund
92. Sveriges vägledarförening
93. Synskadades Riksförbund
94. Tjänstemännens Centralorganisation
95. Vuxenstuderandes intresseorganisation
96. Waldorfskolofederationen

Remissvaren i 3 exemplar (1 original) ska vara inkomna till Utbildningsdepartementet senast den 13 maj 2008.

Remissvaren bör om möjligt översändas i elektronisk form till maria.caryll@education.ministry.se

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i promemorian.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens publikation om att svara på remisser. Publikationen kan beställas från Regeringskansliet, Information Rosenbad, 103 33 Stockholm eller hämtas från nätet: www.regeringen.se

Nils Cederstierna
Expeditions- och rättschef

Kopia till

Fritzes kundservice, 106 47 Stockholm
Riksdagens utredningstjänst

Ds 2008:13

En ny betygsskala

REGERINGSKANSLIET
Utbildningsdepartementet

Till statsrådet Jan Björklund

Den 14 mars 2007 förordnade statsrådet Jan Björklund en arbetsgrupp, Betygsberedningen (U 2007:A), inom Utbildningsdepartementet med uppdrag att utreda en ny betygsskala (U2007/1994/SAM). Den 2 maj 2007 förordnade statsrådet Björklund ytterligare en person att ingå i arbetsgruppen (U2007/3381/SAM). Den 20 november förlängdes arbetsgruppens förordnande (U2007/7213/SAM). I arbetsgruppen har följande personer ingått: Bente Björk, kansliråd vid universitets- och högskolenheten, Maria Caryll, ämnesråd vid skolenheten, Berndt Ericsson, ämnesråd vid enheten för studiefinansiering och vuxenutbildning, Peter Syrén, kansliråd vid rättssekretariatet, Gudrun Wirmark, ämnesråd vid gymnasieenheten samt Ulla Lindqvist, undervisningsråd vid Skolverket. Ämnessakkunnig Kristian Ramstedt ingick i arbetsgruppen t.o.m. den 6 augusti 2007 (U2007/5077/SAM).

Arbetsgruppen får härmed redovisa sitt uppdrag.

Stockholm den 13 februari 2008.

Innehållsförteckning

Till statsrådet Jan Björklund	1
Innehållsförteckning.....	2
Sammanfattning	6
Bakgrund.....	6
Innehåll	6
1 Inledning.....	9
1.1 Uppdraget.....	9
1.2 Utredningsarbetet	10
1.3 Förutsättningar för uppdraget.....	11
2 Historik	12
2.1 Bokstavsskalan – de absoluta betygen	12
2.1.1 Den absoluta skalan	12
2.1.2 Folkskolan	12
2.1.3 Läroverken.....	14
2.2 Sifferskalan – de relativa betygen	15
2.2.1 En femgradig relativ betygsskala.....	15

2.3	Kritik mot det relativa betygssystemet.....	16
2.3.1	Svårhanterligt system	16
2.3.2	Olika för olika skolformer	17
2.3.3	Betygsinflation och betygsglidning	18
2.3.4	Konkurrens och tidsanda	19
2.4	De mål- och kunskapsrelaterade betygen.....	19
2.4.1	Omfattande förändringar i betygssystemet	19
2.4.2	1990 års betygsberedning	20
2.4.3	Riksdagens beslut	23
2.4.4	Likvärdigheten i det nya betygssystemet	25
2.4.5	Övergången till ett nytt system	26
2.4.5.1	Införandet av ett nytt system	26
2.4.5.2	Skolverkets kvalitetsgranskning	28
2.4.5.3	Statliga insatser	30
3	Betygsskalor i andra länder	31
3.1	Betygsskalor i olika länder	31
3.1.1	Olika betygsskalor	31
3.2	European Credit Transfer System	32
3.3	Betygsskalor i de nordiska länderna.....	35
3.3.1	Danmark.....	35
3.3.1.1	Tidigare betyg	36
3.3.1.2	Den nya betygsskalan.....	37
3.3.1.3	Examinationer.....	40
3.3.2	Finland.....	40
3.3.3	Island	42
3.3.4	Norge.....	43
4	Ny betygsskala.....	45
4.1	Förslaget i sammanfattning.....	45
4.2	Inledning.....	47
4.3	Utgångspunkter	47

4.4	Den nya betygsskalan	49
4.4.1	Antal betygssteg och deras beteckningar	49
4.4.2	Beskrivning av betygsstegen	54
4.4.3	Betygsvärde för meritvärdering	56
4.4.4	Konsekvenser för tillträde till högre utbildning	58
4.5	Betyg i barn- och ungdomsskolan.....	60
4.5.1	Grundskolan.....	60
4.5.2	Specialskolan	66
4.5.3	Gymnasieskolan	68
4.5.4	Särskolan.....	70
4.5.4.1	Obligatoriska särskolan.....	71
4.5.4.2	Gymnasiesärskolan.....	73
4.6	Vuxenutbildning inom det offentliga skolväsendet.....	75
4.6.1	Kommunal vuxenutbildning (komvux).....	75
4.6.2	Svenskundervisning för invandrare (sfi)	79
4.6.3	Vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särsvux).....	81
4.7	Betygsbestämmelser utanför skolformsförordningarna.....	83
5	Fortsatta insatser.....	84
5.1	Inledning.....	84
5.2	Behov av reviderade kursplaner	84
5.3	Ikraftträdande.....	85
5.4	Insatser för implementering och kompetensutveckling.....	85
6	Ekonomiska konsekvenser	90
7	Förordningsregleringen.....	91

8	Författningsförslag	93
8.1	Förslag till förordning om ändring i grundskoleförordningen (1994:1194)	93
8.2	Förslag till förordning om ändring i gymnasieförordningen (1992:394)	99
8.3	Förslag till förordning om ändring i särskoleförordningen (1995:206)	108
8.4	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1994:741) om gymnasiesärskolan.....	111
8.5	Förslag till förordning om ändring i specialskoleförordningen (1995:401)	113
8.6	Förslag till förordning om ändring i förordningen (2002:1012) om kommunal vuxenutbildning.....	119
8.7	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1992:736) om vuxenutbildning för utvecklingsstörda ...	124
8.8	Förslag till förordning om ändring i förordningen (1994:895) om svenskundervisning för invandrare	126
	Bilaga 1 Sammanfattning av uppdraget	129
	Bilaga 2 Referenser	139

Sammanfattning

Bakgrund

En arbetsgrupp har tillsatts inom Utbildningsdepartementet med uppdrag att utreda och föreslå en betygsskala med flera steg än i dag för alla skolformer, där betyg ska sättas. Uppdraget omfattar dock inte andra delar av betygssystemet som t.ex. frågor om kunskapssyn, utformning av kriterier och vad som ska betygsättas. En betygsskala anger hur olika betyg betecknas, hur de beskrivs samt hur de värderas. Betygsskalan i sig bestämmer inte hur och på vilka grunder betygen sätts. Arbetsgruppen har eftersträvat att föreslå en betygsskala som är hållbar över tid och som ska kunna användas även om det sker förändringar i andra delar av betygssystemet.

Innehåll

I ett första kapitel redogörs för uppdraget, utredningsarbetet och förutsättningar för uppdraget. I ett andra kapitel ges en historisk redogörelse för användningen av olika betygsskalor, från den absoluta skalan fram till dagens betygsskala. I kapitlet beskrivs också en del av den kritik som framförts mot betygssystemen i olika sammanhang och bakgrunden till de mål- och kunskapsrelaterade betygen. Utredningens tredje kapitel innehåller en överblick av betygsskalor i andra länder, med tonvikt på den danska betygsskalan.

Arbetsgruppens förslag redovisas i utredningens fjärde kapitel. För närvarande genomförs eller planeras genomgripande reformer för såväl grundskolan, gymnasieskolan och vuxenutbildningen, vilka kan påverka hur en ny betygsskala lämpligast bör användas. De förslag som arbetsgruppen lägger kan därför behöva justeras med hänsyn till det arbete som pågår. Redan i budgetpropositionen för 2007 angav regeringen att betygen ska vara obligatoriska från årskurs 6. Den inriktningen gäller fortfarande. Arbetsgruppen lämnar emellertid inte några författningsförslag om när betyg tidigast ska sättas i grundskolan och motsvarande skolformer.

Arbetsgruppen föreslår att en sexgradig skala införs, fem betygssteg för godkända resultat och ett betygssteg för icke godkänt resultat. Beteckningarna föreslås utgöra en bokstavsskala, där A – E betecknar godkända resultat och F icke godkänt resultat.

Nationella betygsriterier bör finnas för det lägsta, högsta och mellersta betygssteget vad avser godkända resultat. Om underlag för bedömning helt saknas till följd av omfattande frånvaro ska betyg inte sättas, vilket markeras med ett horisontellt streck.

I kapitel fyra redogör gruppen också för när och på vilka grunder s.k. skriftliga omdömen ska lämnas. När det gäller betygsvärdet bör det fastställas enligt en skala, där betyget E ges värdet 10. Därefter ökar värdet för varje högre betygssteg med 2,5. Därmed blir det högsta betygsvärdet 20.

Det femte kapitlet innehåller förslag på fortsatta insatser. Arbetsgruppen bedömer att nuvarande kursplaner behöver ses över. Inom ramen för detta arbete bör ett fortsatt arbete med betygsriterier ingå. Något förslag om tidpunkt för ikraftträdande av den nya skalan lämnas inte. Först när övriga reformer beslutats och Skolverket fått i uppdrag att utarbeta reviderade kursplaner går det att bedöma när betygsskalan kan träda i kraft för respektive skolform. Vidare konstateras att långsiktiga och strategiska insatser krävs. Lämplig skolmyndighet bör ges i uppdrag att föreslå insatser för implementering- och kompe-

tensutveckling. Det är också viktigt att skalans tillämpning, funktion och genomslag ses över efter en viss tid. Kapitel sex visar de ekonomiska konsekvenser som följer med behovet av dessa insatser. Den myndighet som kommer att föreslå insatser för implementering och kompetensutveckling bör också få i uppdrag att beräkna kostnaderna för genomförandet.

I promemorians sjunde och åttonde kapitel lämnar arbetsgruppen bland annat de författningsförslag som behövs för att kunna genomföra gruppens förslag.